فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی
Human Sciences Research Journal
دوره جدید، شماره بیست و یکم، پاییز ۱۳۹۸، صص ۳۳-۱۷ New Period, No 21, 2019, P 17-33
شماره شاپا (۲۴۷۶-۷۰۱۸) ISSN (2476-7018)

بررسی نقش مدارس هوشمند و غیر هوشمند (سنتی) بر رضایتمندی معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی شهرستان دزفول

مریم خواجه قصاب[۱]. علی قائمی راد[۲]
۱. کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران
۲. کارشناسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد دزفول، دانشگاه آزاد اسلامی، دزفول، ایران

چکیده

مقدمه: در این پژوهش، تاثیر کلاس های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و رضایتمندی معلمان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول مورد بررسی قرار گرفته تا استراتژی‌های مرتبط شناسایی گردد.

روش بررسی: روش تحقیق در این پژوهش، توصیفی – مقایسه‌ای می‌باشد؛ قلمرو زمانی این تحقیق سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه آموزگاران و دانش‌آموزان مقطع ابتدایی تمام وقت در مدارس هوشمند و سنتی آموزش و پرورش شهرستان دزفول می‌باشند. و حجم نمونه آماری براساس فرمول کوکران مشخص شد به این ترتیب که (۲۰ نفر از آموزگاران مدارس هوشمند و ۲۰ نفر از آموزگاران مدارس سنتی) همچنین بررسی نمرات ۱۰۸۰ نفر از دانش‌آموزان این مدارس (۵۴۰ نفر از دانش آموزان مدارس هوشمند و ۵۴۰ نفر از دانش‌آموزان مدارس سنتی) به روش تصادفی ساده انتخاب شدند.

ابزار مورد استفاده در این پژوهش: پرسشنامه رضایت شغلی (JDI)، که پایایی با ضریب ۰/۸۶، ابزار دیگر اندازه‌گیری تحقیق، نمرات پایان ترم دانش‌آموزان به عنوان معدل و پیشرفت تحصیلی ملاک عمل است. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار $SPSS_{22}$، با روش آماری t- test بررسی شد.

یافته‌ها: با توجه به نتایج آزمون‌های آماری تمامی فرضیه‌های تحقیق تایید شدند.

واژه‌های کلیدی: کلاس‌های هوشمند، پیشرفت تحصیلی، رضایت مندی معلمان

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

مقدمه

در تربیت و تدریس علاوه بر توجه به نیازها و شرایط حال، باید نگاهی برنامه‌ریزانه و مدبرانه به آینده داشته باشیم. بنابراین عصر اطلاعات به یادگیرندگان کمک می‌کند تا اطلاعات را در اشکال موافق با سبک‌های یادگیری خود به دست آورند (بت[1] ۱۹۹۴، به نقل چاودیک[2] ۲۰۰۲). یادگیرندگان در این عصر یاد می‌گیرند تا ماهرانه از ICT (فاوا) استفاده کنند و از آن برای تعیین این که چگونه مطالب مورد نیاز خود را یاد بگیرند بهره ببرند. بی‌تردید اثربخشی در مدارس هوشمند مستلزم وجود ارتباطی میان معلمان و پیشرفت دانش‌آموزان است. در صورتی‌که ارتباط کارآمد ادراک شده نزد دانش‌آموزان افزایش یابد، انگیزش بیشتری از جانب آنها برای ارتباط هر چه بیشتر با معلمان پیرامون بحث و یادگیری موضوعات مورد تدریس پدید می‌آید و این به نوبهٔ خود هم باعث پیشرفت بیشتر دانش‌آموزان می‌شود هم بدین‌ترتیب معلمان بار آموزشی کمتر را متحمل می‌شوند (تارتاویجک[3] ۱۹۹۸).

پیشرفت تحصیلی عبارتست از «معلومات یا مهارت اکتسابی عمومی یا خصوصی در موضوع‌های درسی که معمولا آزمایش‌ها یا نشانه‌هایی را یا هر دو، که معلمان یا دانش‌آموزان وضع می‌کنند، اندازه‌گیری می‌شود.» (احمدی، ۱۳۷۴، ص۴۵). کلاس هوشمند کلاسی فیزیکی است و کنترل و مدیریت آن، مبتنی بر فناوری کامپیوتر و شبکه انجام می‌گیرد و محتوای بیشتر دروس آن الکترونیک و سیستم ارزشیابی و نظارت آن هوشمند است (عبادی، ۱۳۸۴). همچنین رضایت شغلی را عاملی روانی قلمداد کرده‌اند و آن را به صورت نوعی سازگاری عاطفی با شغل و شرایط شغل تعریف می‌کنند. به این معنا که اگر شغل شرایطی مطلوب را برای فرد فراهم کند فرد از شغلش رضایت خواهد داشت اما اگر شغلی برای فرد رضایت و لذت مطلوب را فراهم نکند فرد شروع به مذمت شغل کرده و در صورت امکان شغل خود را ترک خواهد کرد (گاستلو، ۲۰۰۳–ص۶۳۳).

حیدری و شاملی (۱۳۸۹)، طی پژوهشی با عنوان «بررسی نقش مدارس هوشمند بر رضایتمندی معلمان» به این نتیجه رسیدند که وقت و انرژی که معلمان در مدارس سنتی برای آموزش به دانش‌آموزان صرف می‌کنند بسیار بیشتر از وقت و انرژی است که معلمان در مدارس هوشمند صرف می‌کنند در پژوهش دیگری زارعی (۱۳۹۱) نشان داد که در کلاس‌های هوشمند رفتار عاطفی معلم (مانند خوش‌خلقی، خونسردی، علاقمندی به دیگران، اجتماعی بودن و ثبات عاطفی داشتن) بر یادگیری دانش‌آموزان اثر مثبت می‌گذارد و منجر به ایجاد حس اعتماد به نفس در آنها و رابطه دوستانه در کلاس می‌گردد و این روابط به خودی خود هم پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را بیشتر می‌کند و نیز رضایتمندی معلمان نیز بیشتر خواهد شد. معلمان به دلیل کار سخت و تخصصی خود نیازمند توجه جدی هستند، چرا که وجود شرایطی که

1- Beth
2- Chadvick
3- tartavicheck

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

رضایت‌مندی شغلی آنها را فراهم می‌کند همانند هر سازمان دیگر می‌تواند کارآیی آنان را افزایش داده است. مدارس هوشمند کمک موثری به فرایند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و رضایتمندی معلمان می‌باشد. رضایتمندی شغلی این قشر ارزشمند، عامل تعیین‌کننده در تحقق آرمان‌ها و هدف‌های این سازمان بوده است. از این رو شناخت عوامل موثر در ایجاد محیطی سالم و مطلوب که همه معلمان بتوانند با علاقه به کار خود ادامه دهند، اهمیت بسزایی دارد (برقی، ۱۳۸۹).

در این پژوهش می‌توان به منابع خارجی زیر اشاره کرد که گویای تطبیق نتایج حاصل در پایان‌نامه‌ی فوق می‌باشد:

مویج و اسمیتز[1](۲۰۰۱) عنوان می‌دارند که اگر معلمان به توانایی و شایستگی خود در راه‌اندازی رایانه مطمئن نباشند، این امر ممکن است رغبت آنها را برای معرفی و استفاده از فناوری در کلاس درس کاهش دهد (یارمحمدیان و همکاران، ۱۳۹۲).

در پژوهشی که نیوراوس[2](۲۰۰۲) در استرالیا انجام داده، نشان داده شده است با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات، یادگیری افزایش می‌یابد و این مهم از طریق تحقیق درباره واقعیات و دانش‌اندوخته شده، ارتقای فعالیت یادگیری و سنجش و ارزیابی صحیح، درگیرکردن دانش‌آموزان از طریق ایجاد انگیزه، به چالش کشیدن، تهیه چارچوب‌هایی برای تقویت و تعمیق و تفکر سطح بالاتر، افزایش استقلال یادگیرنده، افزایش مشارکت و همکاری محقق شده است(رضایی راد و همکاران، ۱۳۸۹).

القحطانی[3](۲۰۰۴)، در پژوهشی به بررسی عوامل موفقیت در پذیرش فناوری اطلاعات کامپیوتر در عربستان سعودی پرداخته است. محقق ۱۶ متغیر، در سه گروه از عوامل، شامل عوامل فردی، تکنولوژیکی، و سازمانی را به عنوان متغیرهای پیش‌بینی‌کننده فناوری اطلاعات برگزیده است. مفهوم پذیرش کامپیوتر، خود به دو سازه تفکیک شد: کاربرد کامپیوتر و رضایت کاربر. یافته‌های پژوهش نشان داد که سن، جنس، سطح تحصیلات، تبعیت عربستان سعودی و نگرش، هر یک هر چند به میزان متفاوت در پذیرش کامپیوتر توسط کاربران در رابطه هستند. سطح تحصیلات و نگرش‌های افراد با کاربرد کامپیوتر رابطه‌ی مثبت، و جنس (مؤنث) و تابعیت عربستان سعودی با کاربر کامپیوتر رابطه‌ی منفی نشان دادند. عامل سن با کاربر کامپیوتر رابطه‌ای نشان نداد (فتحیان و همکاران، ۱۳۸۷).

گلانولی، مورفی و گاردنر (۲۰۰۴) با توجه به این موضوع که در دهه‌ی اخیر، تحقیقاتی صورت گرفته تا بتوانند معلمان را متقاعد کنند، که فناوری اطلاعات و ارتباطات در استراتژی یادگیری سازنده می‌باشد و سرمایه‌گذاری‌ها و راهکارهایی مانند برنامه‌های طرح‌ریزی شده برای افزایش سطوح مهارتی و نگرش معلمان به رایانه انجام شده است. پژوهشی در خصوص استنباط معلمان از رایانه و طرح ملی[4]انجام دادند.

1- Mooij & Smeets
2- Newrous
3- Al-Ghahtani
4- (NOF)

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

طرح ملی طرحی است که به منظور آشنا کردن معلمان با استفاده از رایانه در انگلستان اجرا شد و طی آن همه معلمان انگلستان آموزش داده شدند و نتایج تحقیق به شرح زیر می‌باشد:

ـ اطلاعات معلمان و نگرش آنها از طرح، ضعیف و محدود است.

ـ آموزش (NOF) وسیله‌ای موفقیت‌آمیز در افزایش اعتماد به نفس معلمان در زمینه‌ی استفاده از کامپیوتر و نقش آن در یاددهی بوده است اما در بعضی استان‌ها نتایج این آموزش مأیوس‌کننده بود(عبدالوهابی و همکاران، ۱۳۹۱).

آلبیرینی (۲۰۰۶)، پژوهشی در مورد نگرش معلمان زبان انگلیسی نسبت به فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان یک زبان خارجی در دبیرستان‌های سوریه انجام داد؛ این تحقیق رابطه بین آموزش رایانه و متغیر وابسته را نشان می‌دهد و حاکی از نتایج زیر است:

ـ معلمان نگرش مثبتی نسبت به فناوری اطلاعات و ارتباطات در تعلیم و تربیت دارند.

ـ نگرش معلمان به عقاید فرهنگی و خصوصیات کامپیوتری یعنی دسترسی به رایانه، مهارت‌های رایانه‌ای و خصوصیات شخصی (شامل آموزش قبلی در زمینه رایانه) بستگی دارد.

در کل نتایج حاکی از اهمیت آگاهی معلمان از خود فناوری و تجارب آنها با رایانه و شرایط فرهنگی را نشان می‌دهد.

ـ برک[1] و همکاران (۲۰۰۷) نیز یکی مزایای فناوری اطلاعات و ارتباطات را افزایش انگیزه تحصیلی و اعتماد به نفس و گسترش یادگیری مستقل می‌دانند.

ـ توندیر[2] و همکاران (۲۰۰۷) تاثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات را در دسترسی به تفکر سطح بالاتر (فراشناختی) و مهارت‌های حل مسئله مورد توجه قرار داده‌اند (بختیاری و احمدی، ۱۳۸۶).

یعقوب و همکاران (۲۰۱۰) فعالیت های یادهی و یادگیری در مدارس هوشمند مالزی را مورد مطالعه قرار داده است و میزان آمادگی معلمان و دانش‌آموزان برای یاددهی و یادگیری زبان انگلیسی در محیط مدارس هوشمند بررسی کرده است. نتایج تحقیقات وی و همکارانش نشان داده است که معلمان آمادگی لازم را داشته و نسبت به نقش جدید خود در محیط آموزشی پویا، نظر مساعدی دارند. با این وجود نتایج تحقیق در مورد دانش‌آموزان نشان می‌دهد که اکثر آنها آمادگی لازم را ندارند.

طین و موراگایا (۲۰۰۹) فعالیت‌های مدیریتی را در مدارس هوشمند مالزی را مورد بررسی قرار داده‌اند. مطالعه آنها نشان می‌دهد فعالیت‌های مدیریتی مربوط به ارزشیابی دانش‌آموزان، برنامه زمان‌بندی، گزارشات مدیریتی و حسابداری، بیشترین میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباط را در این مدارس به خود اختصاص داده‌اند (افضل خانی و همکاران، ۱۳۹۰).

1- Braak
2- Tondeur

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

گلادان و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان استفاده از تکنیک‌های هوشمند و تکنولوژی های وب معنایی در محیط های آموزش الکترونیکی در شبکه ملی مخابرات علمی و مؤسسات آموزشی اوکراین انجام داده‌اند. نتایج این تحقیق مبین این است که برای رشد سیستم یادگیری نیازبه سخت افزارها و نرم‌افزارهای جدید و پیچیده‌تر است و بازخورد نتیجه به دانش‌آموز همواره با تأخیر و وقت‌گیر است. هاوارد (۲۰۱۱) در پژوهش خود با عنوان بررسی زیرساخت فنآوری اطلاعات و ارتباطات و ظرفیت منابع انسانی در لیبریا به این نتیجه دست یافت که جهت توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات را در این کشور تقویت زیرساخت‌های مخابراتی، منابع انسانی؛ اقتصادی، اجتماعی و برنامه‌ریزی درسی مبتنی برفنآوری اطلاعات ضروری است.

کاپونن (۲۰۰۸) نیزدر تحقیقات خود در رابطه با توسعه، برقراری و) فنآوری اطلاعات ضروری است کاربرد یادگیری الکترونیکی بیان کرد که در آمادگی یادگیری الکترونیکی نیروی انسانی عوامل فیزیکی، شناختی، احساسی، اجتماعی و فرهنگی مهم و تاثیرگذار می باشند. نگاهی به سیر تحولات اخیر در نظام آموزشی نشان می‌دهد که بیشتر این تحولات در مرحله استفاده از فنآوری آموزشی بیشتر برای پرسش و پاسخ و کسب مهارت‌های اولیه فناوری بوده است. این امر زمینه کاربرد فناوری برای مهارت‌های اساسی و پایه را روشن می‌سازد.

هدف اصلی انجام این تحقیق با توجه به اهمیت تاثیر کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و رضایتمندی معلمان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول می‌باشد لذا این پرسش مطرح می‌شود که آیا بین تاثیر کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین بین تاثیر کلاس‌های هوشمند و رضایتمندی شغلی معلمان رابطه وجود دارد؟

روش تحقیق

با توجه به این که هدف از این تحقیق، تاثیر کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و رضایتمندی معلمان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول می‌باشد. متغیرهای اثرگذار یا مستقل شامل: کلاس‌های هوشمند و متغیر متاثر یا وابسته: رضایتمندی معلمان و پیشرفت تحصیلی تعریف می‌شود. در این راستا ۴ فرضیه اصلی تنظیم گردیده است؛ روش تحقیق در این پژوهش از نوع، توصیفی – مقایسه‌ای می‌باشد ؛ قلمرو موضوعی این تحقیق بررسی تاثیر کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و رضایتمندی معلمان مدارس دوره ابتدایی شهرستان دزفول و قلمرو زمانی این تحقیق سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و قلمرو مکانی تحقیق، مدارس دوره ابتدایی شهرستان دزفول می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه آموزگاران و دانش‌آموزان مقطع ابتدایی تمام وقت در مدارس هوشمند و سنتی آموزش و پرورش شهرستان دزفول می‌باشند که در سال تحصیلی ۹۴- ۹۳ به کار اشتغال داشته‌اند که جامعه آماری

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

این پژوهش را تشکیل می‌دهند حجم نمونه آماری براساس فرمول کوکران مشخص شد به این ترتیب که (۲۰ نفر از آموزگاران مدارس هوشمند و ۲۰ نفر از آموزگاران مدارس سنتی) همچنین بررسی نمرات ۱۰۸۰ نفر از دانش‌آموزان این مدارس (۵۴۰ نفر از دانش‌آموزان مدارس هوشمند و ۵۴۰ نفر از دانش‌آموزان مدارس سنتی) به روش تصادفی ساده انتخاب شدند.

در این پژوهش ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه استاندار رضایت شغلی (JDI) در سال ۱۹۶۹ توسط اسمیت، کندال و هیولین ساخته شد که قبلاً توسط آنگونی و همکاران (۲۰۰۱) در خارج و نیز توسط موغلی (۱۳۸۲) و قهرمان تبریزی (۱۳۸۴) در داخل مورد استفاده واقع شده و روایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی با ضریب ۰/۸۶ می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۶ زیرمقیاس است. ۶ شاخص (نوع کار، سرپرست، همکاران، ارتقا و ترفیع و حقوق و مزایا و شرایط محیط کار) را دربرمی‌گیرد.

ابزار دیگر اندازه‌گیری تحقیق، نمرات پایان ترم دانش‌آموزان به عنوان معدل و پیشرفت تحصیلی ملاک عمل است. مراحل اجرای تحقیق، از بین نمونه ۱۰۸۰ نفر (۵۴۰ نفر در مدارس هوشمند و ۵۴۰ نفر در مدارس سنتی) بصورت تصادفی انتخاب شدند و برای اینکه بتوانیم مقایسه‌ای در مورد تأثیر هوشمندسازی بر یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان داشته باشیم، مدارس سنتی که دانش‌آموزان آن کامپیوتر نداشته و از روش‌های سنتی و معمولی تدریس استفاده می‌کردند و در پایان ترم تحصیلی معدل کل هر دانش‌آموز را به عنوان معیار پیشرفت تحصیلی ملاک عمل قرار دادیم و آن را با مدارس هوشمند که دانش‌آموزان آن کامپیوتر داشته و از طریق کامپیوتر و اینترنت تحصیل می‌کردند انتخاب شدند. معیار انتخاب معدل تحصیلی به عنوان معیار عملکرد بیشتر یک معیار نمادین است و الا تنها معیار معدل نمی‌تواند موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان را تعیین کنند، چرا که عوامل دیگری از جمله انگیزه، علاقه، تازگی و جذابیت کار با کامپیوتر در گروه آزمایشی ممکن است موجب پیشرفت تحصیلی گردد البته تا آنجا که مقدور بوده از دخالت عوامل مزاحم جلوگیری شده است.

علت انتخاب معدل تحصیلی به عنوان معیار پیشرفت تحصیلی ناشی از استنادات روانشناسی شناختی و نظریه پردازش اطلاعات برخلاف دیدگاه رفتارگرایی است که معتقدند فرآیندهای ذهنی تنها از طریق نتایج این فرایندها یعنی تعبیرات در رفتار قابل مشاهده و قابل استنباط است نه مشاهده صرف رفتار(خرازی، ۱۳۸۵).

تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شد، که با استفاده ازنرم افزار Spss 22 با روش آماری t- test بررسی شد.

یافته‌های تحقیق

بررسی اطلاعات جمعیت‌شناختی نشان داد که ۵۰ درصد از معلمان مقطع ابتدایی مورد پژوهش را زنان و ۵۰ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. از نظر میزان تحصیلات ۵ درصد دارای مدرک دیپلم، ۳۲. ۵ درصد

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

دارای مدرک کاردانی و ۵۰ درصد دارای مدرک کارشناسی و ۱۲. ۵ درصد دارای مدرک کارشناسی ارشد می‌باشند.

داده‌ها همچنین نشان داد که ۲۰ نفر (۵۰ درصد) از جامعه پژوهش در مدارس هوشمند و۲۰ نفر (۵۰ درصد) در مدارس سنتی مشغول به خدمت می‌باشند.

بررسی سابقه خدمت معلمان مقطع ابتدایی نیز نشان داد که ۲۲. ۵ درصد از معلمان دارای سابقه کار کمتر از ۵ سال و۳۷. ۵ درصد از معلمان دارای سابقه کار ۱۰-۵ سال و ۲۷. ۵درصد از معلمان دارای سابقه کار ۱۵-۱۰ سال و۱۲. ۵درصد از معلمان دارای سابقه کار بیش از ۱۵ سال بودند.

بر اساس نتایج میانگین نمرات دانش‌آموزان مدارس سنتی (پایه اول تا ششم ابتدایی) دانش‌آموزان پایه دوم بیشترین میانگین نمرات (۱۵/۸۹) و دانش‌آموزان پایه چهارم کمترین میانگین نمرات (۱۴/۲۵) را کسب نموده‌اند. و بر اساس نتایج میانگین نمرات دانش‌آموزان مدارس هوشمند (پایه اول تا ششم ابتدایی) می‌باشد که طبق آن دانش‌آموزان پایه سوم بیشترین میانگین نمرات (۱۶/۲۶) و دانش‌آموزان پایه چهارم کمترین میانگین نمرات (۱۴/۷۵) را کسب نموده‌اند.

اطلاعات توصیفی در ارتباط با معدل‌های دانش‌آموزان مدارس هوشمند و سنتی و جنسیت دانش‌آموزان را نشان می‌دهد میانگین نمرات دانش‌آموزان دختر و پسر مدارس سنتی به ترتیب برابر ۱۵. ۷۸ و ۱۴. ۳۸ با انحراف معیار به ترتیب ۱. ۷۵ و ۱. ۷۶ و میانگین نمرات دانش‌آموزان دختر و پسر مدارس هوشمند سنتی به ترتیب برابر ۱۵. ۷۹ و ۱۵. ۴۳ با انحراف معیار به ترتیب برابر ۱. ۶۴ و ۲ می‌باشد.

میزان استفاده دانش‌آموزان از کلاس‌های هوشمند به تفکیک جنسیت نشان می‌دهد میانگین استفاده دانش‌آموزان دختر از کلاس‌های هوشمند برابر۷. ۰ با انحراف استاندارد ۱۰. ۰ و میانگین استفاده دانش‌آموزان پسر از کلاس‌های هوشمند برابر ۶. ۹ با انحراف استاندارد ۹. ۶ می‌باشد.

تغییرات میانگین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر مدارس دارای کلاس‌های هوشمند (۱۵/۷۹-۱۵/۷۸) محسوس نیست ولی تغییرات میانگین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر مدارس دارای کلاس‌های هوشمند (۱۵/۰۶-۱۴/۳۸) به طور مشخص نمایان است.

فرضیه اول: به نظر می‌رسد بین کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول رابطه وجود دارد.

به نظر می‌رسد بین کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر رابطه وجود دارد.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

آزمون معنی‌داری تفاوت‌های میانگین بین گروه‌ها

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	dF	مجذور میانگین	F	Sig
تصحیح مدل	۳۹۱/۰۶۵	۳	۱۳۰/۳۶	۴۰/۹۸	۰/۰۰۰
درون‌گروهی	۲۶۲۲۹۵/۴۹	۱	۲۶۲۲۹۵/۴۹	۸۲۴۵۶/۷۳	۰/۰۰۰
هوشمند	۳۴/۵۳	۱	۳۴/۵۳	۱۰/۸۶	۰/۰۰۱
جنس	۳۸۱/۶۶	۱	۳۸۱/۶۶	۱۰۰/۱۷	۰/۰۰۰
هوشمند- جنس	۳۲/۲۰	۱	۳۲/۲۰	۱۰/۱۲۲	۰/۰۰۲
خطا	۳۶۱۰/۴۴	۱۱۳۵	۳/۱۸	-----	-----
کل	۲۷۰۲۲۰/۴۴	۱۱۳۹	-----	-----	-----
کل تصحیح شده	۴۰۰۱/۵۱	۱۱۳۸	-----	-----	-----

آزمون معنی‌داری تفاوت‌های میانگین بین گروه‌ها نشان می‌دهد مقدار **F=** ۱۰/۱۲۲ به دست آمده برای تعامل هوشمندسازی و جنسیت با **p**=۰/۰۰۲<۰/۰۱ در سطح **a**=۰/۰۱ معنی‌دار است.

یعنی با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت بین کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی فراگیران پسر و دختر رابطه وجود دارد، به عبارتی، استفاده از کلاس‌های هوشمند کامپیوتر بر معدل و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر تأثیر داشته است.

بنابراین، فرضیه اول تحقیق بین تاثیر کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول رابطه وجود دارد، تأیید می‌گردد و می‌توان گفت دانش‌آموزان با استفاده از کلاس‌های هوشمند و کامپیوتر و اینترنت از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردار می‌شوند و باید در کنار روش‌های تدریس معمولی از کلاس‌های هوشمند و روش‌های نوین آموزشی فناوری اطلاعات، ict، کامپیوتر، اینترنت و وسایل کمک آموزشی دیگر استفاده کرد.

مقدار F=۱۰۰/۱۷ به دست آمده برای مقایسه معدل دو جنس (دختران، پسران) p=۰/۰۰۰<۰/۰۱ نشان می‌دهد که تفاوت معدل تحصیلی دختران و پسران، صرف نظر از وجود یا عدم وجود هوشمندسازی، در سطح **a**=۰/۰۱ معنی‌دار است یعنی معدل تحصیلی پسران ۱۴/۷۰ از معدل تحصیلی دختران ۱۵/۷۸ به طور معنی‌داری کمتر است و همین‌طور توجه به معدل تحصیلی دانش‌آموزان مدارس دارای هوشمندسازی و فاقد هوشمندسازی صرف نظر از جنس نشان می‌دهد که مقدار **F**=۱۰/۸۶ با **p**=۰/۰۰۱<۰/۰۱ در سطح **a**=۰/۰۱ معنی‌دار است یعنی معدل تحصیلی دانش‌آموزان مدارس هوشمند ۱۵/۴۸ از معدل تحصیلی دانش‌آموزان مدارس سنتی ۱۵/۱۰ به صورت معنی‌دار بیشتر است. به عبارتی، بین استفاده از کلاس‌های هوشمند و میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد و از این‌رو، فرضیهٔ دوم تحقیق، بین تاثیر کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر رابطه وجود دارد، نیز

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

تأیید می‌گردد و می‌توان گفت هرچه قدر دانش‌آموزان در مدارس از کلاس‌های هوشمند وسایل آموزشی و کمک آموزشی، به خصوص کامپیوتر و اینترنت، به عنوان نمودی از فناوری اطلاعات استفاده نمایند همان قدر بر میزان پیشرفت تحصیلی آنها افزوده خواهد شد.

اما نکتهٔ جالب‌تر تحقیق این است که میانگین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر مدارس هوشمند ۱۵/۷۹ محسوس نیست ولی میانگین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر مدارس هوشمند ۱۵/۰۶ نشان می‌دهد که پسران بیشتر از دختران در مدارس از روش‌های جدید تدریس به خصوص **IT**، کامپیوتر و اینترنت استقبال کرده و این استقبال نیز ناشی از این مساله می‌باشد که علاقه و گرایش و جذابیت کار با وسایل الکترونیکی در نزد پسران، بیشتر از دختران است.

یافته‌های استنباطی رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد بین کلاس‌های هوشمند بر رضایتمندی معلمان دورهٔ ابتدایی در شهرستان دزفول رابطه وجود دارد.

به نظر می‌رسد بین کلاس‌های هوشمند بر رضایت‌مندی معلمان زن و مرد دورهٔ ابتدایی در شهرستان دزفول رابطه وجود دارد.

با مقایسه میزان رضایت از نوع کار معلمان مقطع ابتدایی بر اساس نوع مدرسه (هوشمند، سنتی) : داده‌ها نشان داد که ۴۱ نفر (۷۴/۵ درصد) از جامعه پژوهش در مدارس هوشمند و ۱۴ نفر (۲۵/۵ درصد) در مدارس سنتی مشغول به خدمت می‌باشند.

بررسی سابقه خدمت معلمان مقطع ابتدایی نیز نشان داد که اکثر آنان (۸۷/۳ درصد) با حرفه تدریس به صورت عملی و کاربردی آشنایی دارند که این خود می‌تواند بر کیفیت تدریس آنان بیفزاید.

از نظر بهره‌مندی از امکانات رایانه‌ای نیز با آنکه اکثر معلمان مقطع ابتدایی اظهار داشتند که در مدرسه از امکانات رایانه‌ای مناسب بهره‌مند می‌باشند، اما از نظر سواد رایانه‌ای، ۳۲/۷ درصد از آنان سواد رایانه‌ای پایین و ۳۰/۹ درصد سواد رایانه‌ای متوسط دارند. البته شاید بتوان گفت علت آن است که از ورود و

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

کاربرد فناوری‌ها در محیط‌های آموزشی زمان زیادی نمی‌گذرد و احتمالاً تحقیق در این‌باره در آینده نتایج متفاوتی را نشان خواهد داد.

همچنین تحقیق نشان داد با آن که رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی که تأثیرپذیر از ابعاد مختلف (نوع کار، مافوق، همکاران، ارتقا در سازمان و حقوق) می‌باشد، در سطح پایینی است و در بعضی موارد «ناراضی» گزارش شده، اما اکثر آنان (۸۸ درصد) از شغل خود به طور کلی و بدون توجه به گروه یا مدرسه ای که عضو آن هستند، در حد زیاد و بسیار زیاد رضایت دارند. این بدان معنا است که اگر عوامل اثرگذار بر رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی مورد توجه قرار گیرد، می‌توان سطح رضایت آنان را به میزان زیادی افزایش داد.

یافته‌های استنباطی رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی

ب: داده‌های استنباطی که دراین پژوهش از روش آماری t- tes استفاده شده است.

۱- میانگین رضایت، ماهیت کار، سرپرستی، همکار، ارتقا، حقوق معلمان مدارس هوشمند به ترتیب برابر ۱۰۱/۴۵، ۲۲/۹۵، ۲۳/۲۵، ۱۹و۹۵/ ۱۷ ، ۱۸/۳۰با انحراف استاندارد ۱۱/۵۰، ۳/۲۰، ۳/۳۳، ۳/۴۱ و ۳/۴۸، ۲/۳۱ می‌باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان رضایت معلمان مدارس هوشمند: بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به نمره های ۹۵و۹۶ با درصد فراوانی۱۵ قابل مشاهده می‌باشد.

نتایج حاصل از میزان رضایت معلمان مدارس هوشمند ابتدایی شهرستان دزفول: تعداد نمونه‌های مورد مطالعه ۴۰ نفر می‌باشد که بیشترین فراوانی مربوط به نمره‌های ۹۵، ۹۶ با درصد فراوانی۱۵ قابل مشاهده می باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان ماهیت کار معلمان مدارس هوشمند: بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی ۶، ۸ (با درصد فراوانی ۳۰، ۴۰) می‌باشد.

نتایج حاصل از میزان ماهیت کار معلمان مدارس هوشمند دزفول: تعداد نمونه‌های مورد مطالعه ۴۰ نفر می‌باشد که بیشترین فراوانی مربوط به نمره های ۲۵، ۲۴ با درصد فراوانی ۳۰، ۴۰ قابل مشاهده می‌باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان سرپرستی معلمان مدارس هوشمند: بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی ۶ (با درصد فراوانی ۳۰) می‌باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان همکاران معلمان مدارس هوشمند: بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی ۶ (با درصد فراوانی ۳۰) می‌باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان همکاران معلمان مدارس هوشمند: بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی۹ (با درصد فراوانی ۴۵) می‌باشد.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان حقوق معلمان مدارس هوشمند نشان داده شده است بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی۴ (با درصد فراوانی ۲۰) می‌باشد.

۲- نتایج حاصل از میانگین رضایت، ماهیت کار، سرپرستی، همکار، ارتقا، حقوق معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی) به ترتیب برابر ۹۳/۵۰، ۲۱/۰۵، ۲۰/۴۰، ۴۰/ ۱۹، ۱۶/۱۵و ۱۶/۵۰با انحراف استاندارد ۸/۸۱، ۲/۶۶، ۳/۲۶، ۲/۷۸، ۱/۸۹ و ۱/۶۷می‌باشد.

نتایج حاصل از بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به نمره‌های ۸۴، ۸۵ و۱۰۲ با درصد فراوانی۱۰ می باشد.

نتایج حاصل از میزان رضایت معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی) دزفول: تعداد نمونه‌های مورد مطالعه ۴۰ نفر می‌باشد که بیشترین فراوانی مربوط به نمره های۸۴، ۸۵ و۱۰۲ با درصد فراوانی۱۰ می‌باشد.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان ماهیت کار معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی ۵، ۳ (با درصد فراوانی ۱۵، ۲۵) می‌باشد.

نتایج حاصل از میزان توزیع فراوانی سرپرستی معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): نمره ۲۰ با بیشترین فراوانی قابل مشاهده است.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان همکاران معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی ۵ (با درصد فراوانی ۲۵) می باشد.

نتایج حاصل از میزان توزیع فراوانی همکاران معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): نمره ۱۸ با بیشترین فراوانی قابل مشاهده است.

نتایج حاصل از میزان توزیع فراوانی ارتقا ء معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): نمره ۱۵ (درصد فراوانی ۲۵) با بیشترین فراوانی قابل مشاهده است.

نتایج حاصل از توزیع فراوانی میزان حقوق معلمان مدارس غیرهوشمند (سنتی): بیشترین فراوانی میزان رضایت این معلمان مربوط به فراوانی۶ (با درصد فراوانی ۳۰) می‌باشد.

فرضیه سوم: بین رضایت شغلی معلمان سنتی و عادی تفاوت معناداری وجود دارد.

مقایسه وضعیت رضایت معلمان مدارس هوشمند و مدارس سنتی دزفول

گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	sig	f	df	t
رضایت معلمان مدارس هوشمند	۲۰	۱۰۱/۴۵	۱۱/۵۰	۰/۰۱۹	۱/۳۷	۳۸	۲/۴۵
رضایت معلمان مدارس سنتی	۲۰	۹۳/۵۰	۸/۸۱				

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

با توجه به فرضیه سوم مبنی بر اینکه که بین رضایت شغلی معلمان سنتی و عادی تفاوت معناداری وجود دارد است تعداد نمونه مورد نظر۴۰ نفر (۲۰ نفر معلمان مدارس هوشمند و۲۰نفر معلمان مدارس سنتی) می‌باشد پس از محاسبه انجام شده هر دو گروه میانگین و انحراف معیار آنها به ترتیب برابر ۱۰۱/۴۵، ۱۱/۵۰و معلمان مدارس سنتی ۹۳/۵۰، ۸/۸۱ می‌باشد. و همچنین t بدست آمده از کل داده‌ها ۲/۴۵ و درجه آزادی نمونه‌های فوق برابر ۳۸ می‌باشد که نتایج حاصل از این تفاوت‌ها در سطح ۰/۰۵در مقایسه با جدول (t استودنت) معنی دار است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج آزمون‌های آماری، یافته‌های زیر به دست آمد:

فرضیه اول: تحقیق بین تاثیر کلاس‌های هوشمند بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی در شهرستان دزفول رابطه وجود دارد، تأیید می‌گردد و می‌توان گفت دانش‌آموزان با استفاده از کلاس‌های هوشمند و کامپیوتر و اینترنت از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردار می‌شوند و باید در کنار روش‌های تدریس معمولی از کلاس‌های هوشمند و روش‌های نوین آموزشی فناوری اطلاعات، ict، کامپیوتر، اینترنت و وسایل کمک آموزشی دیگر استفاده کرد.

فرضیهٔ دوم تحقیق: بین تاثیر کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر رابطه وجود دارد، نیز تأیید می‌گردد و می‌توان گفت هرچه قدر دانش‌آموزان در مدارس از کلاس‌های هوشمند وسایل آموزشی و کمک آموزشی، به خصوص کامپیوتر و اینترنت، به عنوان نمودی از فناوری اطلاعات استفاده نمایند همان قدر بر میزان پیشرفت تحصیلی آنها افزوده خواهد شد.

فرضیه سوم پژوهش: با توجه به فرضیه سوم مبنی بر اینکه که بین رضایت شغلی معلمان سنتی و هوشمند تفاوت معناداری وجود دارد است تعداد نمونه مورد نظر۴۰ نفر (۲۰ نفر معلمان مدارس هوشمند و۲۰نفر معلمان مدارس سنتی) می‌باشد پس از محاسبه انجام شده هر دو گروه میانگین و انحراف معیار آنها به ترتیب برابر ۱۰۱/۴۵، ۱۱/۵۰و معلمان مدارس سنتی ۹۳/۵۰، ۸/۸۱ می‌باشد. و همچنین **t** بدست آمده از کل داده‌ها ۲/۴۵ و درجه آزادی نمونه‌های فوق برابر ۳۸ می‌باشد که نتایج حاصل از این تفاوتها در سطح ۰/۰۵در مقایسه با جدول (**t** استودنت) معنی دار است

تحقیق نشان داد که نوع مدرسه می‌تواند بر میزان رضایت از همکاران، مافوق و همچنین رضایت شغلی معلمان مقطع ابتدایی اثر معناداری بگذارد. یافته‌های تحقیق بیانگر آن است که در حالی که میانگین رضایت معلمان مدارس ابتدایی شاغل در مدارس هوشمند از رفتارهمکاران در سطحی متوسط قرار دارد، معلمان مدارس ابتدایی شاغل در مدارس سنتی از همکاران خود اظهار نارضایتی کرده‌اند. با توجه به آنچه پژوهشگر از مطالعه مروری بر نوشتارها کسب کرد، این پژوهش از معدود پژوهش‌هایی بود که معلمان مدارس ابتدایی از همکاران خود ناراضی بودند. در مورد رضایت از مافوق نیز رضایت معلمان مدارس

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

ابتدایی شاغل در مدارس هوشمند «در حد متوسط» و در مدارس سنتی «کم» گزارش گردید. و بالاخره این که نمره میانگین رضایت شغلی نیز در بین معلمان مدارس ابتدایی دو نوع مدرسه نشان داد که رضایت شغلی معلمان مدارس ابتدایی در مدارس هوشمند در سطح کم است و در مدارس سنتی، افراد از شغل خود ناراضی می‌باشند.

یافته‌ها گویای این مطلب است که سطح رضایت معلمان مدارس ابتدایی از مافوق، همکاران، حقوق و مزایا و همچنین رضایت شغلی در مدارس هوشمند و مدارس سنتی در حد مطلوبی نیست و این نارضایتی در مدارس سنتی محسوس‌تر است. از این رو ضروری به نظر می‌رسد مسئولان این امر را مورد توجه قرار دهند و در صورتی‌که به کیفیت امور آموزشی سازمان خود و تعهد افراد نسبت به سازمان اهمیت می‌دهند، از سطوح رضایت در میان معلمان مدارس ابتدایی آگاه شوند و به ارزیابی جنبه‌های مختلف رضایت شغلی بپردازند، چرا که با آگاهی از جنبه‌های خاص رضایت، حوزه‌هایی که باعث کاهش رضایت می‌گردند شناسایی می‌شوند و در نتیجه می‌توان راهبردهایی برای بهبود رضایت شغلی معلمان مدارس ابتدایی در این زمینه در پیش گرفت. علاوه بر آن، حوزه‌هایی که منجر به افزایش رضایت شغلی نیز می‌گردند شناخته می‌شوند، از این رو می‌توان راهکارهایی برای حفظ آن به کاربرد.

تحقیق نشان داد که معلمان مدارس ابتدایی که بیشترین سابقه کار در مدارس (بیش از ۱۵ سال) را داشتند کمترین میزان رضایت از نوع کار را دارند. به نظر می رسد از آنجا که مسیر پیشرفت شغلی این افراد بر اساس سنوات خدمت، تجارب و شایستگی‌ها طراحی نگشته، از این رو، نارضایتی از کار را به همراه داشته است. شاید بتوان گفت خستگی ناشی از انجام کار یکنواخت در طول زمان یا بی‌توجهی مدیران به تجارب و مهارت‌های کاربردی که افراد در نتیجه خدمت در مدارس کسب کرده‌اند، از دلایلی است که نتوانست تأثیر سابقه کار در مدارس را در رضایت شغلی معلمان مدارس ابتدایی توجیه کند.

تحقیق نشان داد که با افزایش سواد رایانه‌ای، رضایت از نوع کار کاهش می‌یابد. شاید بتوان علت وجود همبستگی منفی بین سواد رایانه‌ای و رضایت از نوع کار را مرتبط با این مطلب دانست که با وجود ورود و گسترش فناوری و رایانه‌ای کردن مدارس هنوز تغییر چندانی در برنامه‌های آموزشی دروس و تجدید ساختار آموزشی به مدد فناوری‌های نوین، ایجاد نگشته است. (فتاحی، ۲۱:۱۳۷۹)

ازاین رو، ممکن است معلمان مدارس ابتدایی با سواد رایانه‌ای بالا در مواجه شدن با تکراری بودن و یکنواختی کار و عدم امکان استفاده از مهارت‌هایشان، از کار خود اظهار نارضایتی کنند. نیز، این احتمال وجود دارد که مدرسان با سواد رایانه‌ای، احساس توانمندی بیشتری در خود می‌کنند اما به دلیل آماده نبودن شرایط و امکانات نمی‌توانند از مهارت‌های رایانه‌ای خود استفاده کنند.

تحقیق نشان داد که میزان دسترسی به فناوری اطلاعات می‌تواند تنها بر رضایت از مافوق اثر معناداری بگذارد. این امر گویای آن است که دسترسی به امکانات و محیط آموزشی غنی، از نظر معلمان مدارس ابتدایی امری مهم به شمار می‌رود. در نتیجه زمانی که معلمان مدارس ابتدایی احساس کنند مدیر نسبت به

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

برطرف کردن نیازهای آموزشی آنان و بویژه فراهم آوردن دسترسی به منابع و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی بی‌تفاوت نیست، دیدگاه مثبت‌تری نسبت به مافوق پیدا می‌کنند.

بررسی اطلاعات گردآوری شده نیز نشان داد که از نظر معلمان، فراهم آوردن امکانات آموزشی و پژوهشی، تأمین نیازهای آموزشی، افزایش حقوق و مزایا و داشتن همکاران خوب و خلاق در رشته از جمله عوامل مهمی هستند که می‌توانند در افزایش رضایت شغلی آنان مؤثر باشند. همچنین یافته‌ها نشان داد آنچه بیش از همه موجب نارضایتی معلمان مدارس ابتدایی در ایران گردیده، وجود تبعیض و بی عدالتی در پاداش و ترفیع، و بی‌توجهی مدیران به کارآیی فرد می‌باشد. از سوی دیگر، حقوق و مزایای ناکافی موجب گشته افراد برای تأمین رفاه اقتصادی خود به تدریس بیش از حد بپردازند و از تحقیق فاصله بگیرند.

پیشنهاد بر اساس نتایج پژوهش:

در زمینه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مطالب درسی برای آموزش در تمام مدارس هوشمند می‌بایست دارای ساختار باشد به طوری شروع مطالب و سیر ارائه منطقی درس در آن رعایت شده باشد. همچنین برای نیل به پیشرفت تحصلی بایستی جذاب باشد به طوری که بتواند دانش‌آموزان را به یادگیری مطالب درسی علاقه‌مند سازد. یک آموزش خوب بهتر است به شکل تعاملی باشد به طوری که دانش‌آموز تنها به مشاهده و یا مطالعه آن بپردازد، بلکه دانش‌آموز را به فعالیت و کار با برنامه بکشاند. شاید بهترین مثال برای چنین حالتی نرم‌افزارهای آموزش زبان می‌باشند که در آن دانشجو با صحبت کردن با آن می‌تواند شیوه تلفظ خود را محک بزند. استفاده از قابلیت‌های رایانه‌ای برای کمک در به تصویر کشیدن مفاهیم و توضیحات پیچیده درسی برای دادن شهود بصری به متعلم. می‌بایست از این امکانات برای بیان مفاهیم تئوری و نیز در حل مثال‌ها استفاده شود تا دانش‌آموز بتواند توانایی تصویری خود را نیز در درک آن‌ها به کار برد.

با توجه به تفاوت معنادار بین کلاس‌های هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر نشان می‌دهد که پسران بیشتر از دختران در مدارس از روش‌های جدید تدریس به خصوص IT، کامپیوتر و اینترنت استقبال کرده و این استقبال نیز ناشی از این مساله می‌باشد که علاقه و گرایش و جذابیت کار با وسایل الکترونیکی در نزد پسران، بیشتر از دختران است. بنابراین می‌توان این مدارس را بیشتر در برای پسران توسعه بخشید و از طرف دیگر به مسئولین پیشنهاد می‌شود تا زمینه علاقمندی دانش‌آموزان دختر را نیز به سمت مدارس هوشمند کشاند. و دختران را نیز به شیوه نوین به یادگیری مطالب درسی خود بپردازند تا در این زمینه توازن بین امکانات برای دختران و پسران برقرار شود.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

پیشنهاد بر اساس فرضیه سوم تحقیق:

ـ با توجه به اینکه فرضیه سوم بین کلاس‌های هوشمند و رضایت شغلی معلمان زن نسبت به مرد رابطه معناداری یافت نشد پیشنهاد می‌گردد. که تا حد زیادی این امر نشان از شرایط یکسان برای معلمان زن و مرد می‌باشد. پیشنهاد می‌گردد کلیه عوامل موثر بر رضایتمندی شغلی معلمان فراهم گردد.

ـ بنابراین پیشنهاد می‌شود جهت آگاهی معلمان زن و مرد از نقش و اهمیت کلاس‌های هوشمند تکنولوژی آموزشی دوره‌های ضمن خدمت تشکیل و این دوره‌ها در طول سال تحصیلی برای تمامی معلمان با به صورت عملی و کاربردی تکرار شود.

ـ هنگام استفاده از نظام نوین یا ابزار یادگیری جدید لازم است تا دیدگاه‌ها و نگرش دانش آموزان و معلمان درخصوص این ابزار و نظام مورد بررسی قرار گیرد تا مقدمات افزایش اثربخش یادگیری و آموزش فراهم شود.

ـ بنابر نتایج حاصل از تحقیق حاضر بیشتر مدارس ابتدایی شهرستان دزفول فاقد کلاس‌های هوشمند و مواد وسایل کمک آموزشی به حد کافی هستند بنابر این پیشنهاد می‌شود به این امر در مدارس توجه شود و در صورت امکان بودجهٔ کافی در اختیار مدیران جهت تأمین اکانات و ابزار متناسب و وسایل کمک آموزشی قرار گیرد.

پیشنهاد بر اساس فرضیه چهارم

ـ با توجه به معناداری بین هوشمندسازی مدارس و رضایت شغلی معلمان پیشنهاد می‌گردد که آموزش و پرورش امکانات و شرایط مالی و آموزشی برای مدارس جهت هوشمندسازی را فراهم کند. چرا که ایجاد تغییرات جدید و مثبت انگیزه کاری معلمان را بهبود می‌بخشد و از روزمرگی نجات می‌دهد. و در نتیجه رضایت شغلی این قشر زحمتکش می‌تواند تا حد زیادی بهبود یابد.

ـ باید توجه داشت که میزان استفاده از فناوری‌ها و تجهیزات به نگرش کاربران و معلمان به این ابزار بستگی دارد و در صورت نگرش مثبت کیفیت استفاده از این آموزش‌ها بهبود خواهد یافت.

ـ هنگام استفاده از نظام نوین یا ابزار یادگیری جدید لازم است تا دیدگاه‌ها و نگرش معلمان درخصوص این ابزار و نظام مورد بررسی قرار گیرد تا مقدمات افزایش اثربخش یادگیری و آموزش فراهم شود.

ـ بنابر نتایج حاصل از تحقیق حاضر بیشتر مدارس ابتدایی شهرستان دزفول فاقد کلاس‌های هوشمند و مواد وسایل کمک آموزشی به حد کافی هستند بنابر این پیشنهاد می‌شود به این امر در مدارس توجه شود و در صورت امکان بودجهٔ کافی در اختیار مدیران جهت تأمین اکانات و ابزار متناسب و وسایل کمک آموزشی قرار گیرد.

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

فهرست منابع و مآخذ

۱. احمدی، عباداله، ایرانیان، جواد، احمدی، نادر. (۱۳۹۱). تبیین رابطه بین استفاده از فناوری اطلاعات با کارآفرینی و پیشرفت شغلی کارکنان مدارس متوسطه شهرستان بستک، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، سال ششم، شماره۱، صص ۲۵-۹.

۲. افضل خانی، مریم، قدس، سولماز. (۱۳۹۰). ارزیابی وضعیت استقرار مدارس متوسطه هوشمند در استان سمنان از دیدگاه مدیران و معلمان، فنآوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، دوره ۲، شماره ۱؛ صفحه ۲۳ تا صفحه ۳۹

۳. بختیاری، مریم، احمدی، غلامرضا. (۱۳۸۶). میزان اثر بخشی ضمن خدمت فناوری اطلاعات و ارتباطات (**ICT**) معلمان دوره متوسطه اصفهان، دانش و پژوهش در علوم تربیتی، دانشگاه آاد اسلامی واحد خوراسگان، شماره سیزدهم، صص۱۳۴-۱۲۳.

۴. حیدری، غلام حسین، مدانلو، یاسمین، نیاز آذری، مرضیه، جعفری گلوچه، عبداله. (۱۳۸۹). مقایسه تدریس زبان انگلیسی با نرم افزار آموزشی و شیوه سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، سال اول، شماره اول، صص ۱۲۷-۱۰۳.

۵. رضایی‌راد، مجتبی، زارعی زوارکی، اسماعیل، یوسفی سعیدآباد، رضا. (۱۳۹۱). شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر توسعه مدارس هوشمند. آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی)، دوره ۵، شماره ۱۸؛ صفحه ۱۰۹ تا صفحه ۱۲۰.

۶. عبادی، رحیم. (۱۳۸۴). یادگیری الکترونیکی(e-Learning) و آموزش و پرورش. انتشارات موسسه توسعه فناوری مدارس هوشمند.

۷. عبدالوهابی، مرضیه، مهرعلی زاده یداله، پارسا، عبداله. (۱۳۹۱). امکان‌سنجی استقرار مدارس هوشمند در دبیرستان‌های دخترانه شهر اهواز، نوآوری‌های آموزشی، دوره ۱۱ , شماره ۴۳ ; صفحه ۸۱ تا صفحه ۱۱۲.

۸. فتحیان، محمد، نوروزی، معصومه. (۱۳۸۷). مطالعه الگوی مطلوب سواد رایانه‌ای برای معلمان متوسطه در ایران، وزارت آموزش و پرورش، دفتر طرح توسعه و کاربرد فنآوری اطلاعات و ارتباطات.

__ Bates, T, (2001). National strategies for e- learning in post- Seconelry Education andTraining, Paris: Unesco.

__ Gladun, A. , & Rogushina, J. (2008). An application of intelligent techniques andsemantic web technologies in e-learning environments. An International Journal 36(2), March 2009, 1922-1931.

__ Howard III, F. A. (2011). Information communication technology and Liberia with respect to globalization, http://thesisabstracts. com/

__ Koponen, E. (2008). The development, implementation and use of e-learning: Critical

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

__ Kozma; R, (2002). The Study Use Ration of ICT, P: Mangement, page: 30-32.

__ Labich; Kenneth, (1990). America Takes on the World Fortune. 24 September, 40-48.

__ Yaacob, A. Mohd nor, N. F. & Azman, H. (2010). Implementation of the Malaysian Smart School: An Investigation of Teaching Learning Practices and Teacher Student Readiness. Internet Journal of e Language & Teaching, 2, PP. 16-25. (2005).

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]

[Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-07]